

Nr 53.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- och pensionsförbättringar för präster m. m. såvitt propositionen hänvisats till lagutskott.

Genom en den 16 maj 1947 dagtecknad proposition, nr 295, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för nämnda dag föreslagit riksdagen att

1. medgiva, att provisoriskt lönetillägg åt präster må för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1948 utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av föredraganden förordade grunder;

2. medgiva, att ur kyrkofonden må i enlighet med vad föredraganden förordat utgå gottgörelse åt präst för vissa bränslekostnader;

3. bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad i propositionen förordats meddela bestämmelser angående utbyte från och med den 1 juli 1946 av vissa prästerskapets familjepensioner mot s. k. omreglerad familjepension;

4. bemyndiga Kungl. Maj:t att i huvudsaklig överensstämmelse med vad föredraganden förordat meddela bestämmelser angående provisorisk nyreglering för tiden den 1 juli 1947—30 juni 1948 av prästerskapets emeritilöner och familjepensioner;

5. medgiva, att semesterkostnadsbidrag åt präster må för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1948 utgå i överensstämmelse med av föredraganden förordade grunder;

6. medgiva, att anslag ur kyrkofonden för prästerlig verksamhet utom riket må utgå i enlighet med av föredraganden förordade grunder, beträffande provisoriskt lönetillägg för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1948 samt i övrigt beträffande pastorer i svenska utlandsförsamlingar för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1948 och för i sjömansvårdsstyrelsens tjänst anställda präster tillsvidare från och med den 1 juli 1947;

7. medgiva, att för anlåtande av biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband må för budgetåret 1947/48 i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå högst 15 000 kronor; samt

8. medgiva, att för anskaffande av arbetshjälp åt domkapitlen vid en preliminär indelning av stiftens kyrkomusikerdistrikt må för budget-

året 1947/48 i enlighet med Kungl. Maj:ts beprövande ur kyrkofonden utgå högst 30 000 kronor.

Propositionen har, utom såvitt angår punkterna 3 och 4, hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet. Punkterna 3 och 4 ha hänvisats till bankoutskottet.

I fråga om de skäl som ligga till grund för Kungl. Maj:ts förslag får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I den följande översikten har den i propositionen gjorda numreringen av de olika anslagspunkterna bibehållits.

1. Provisoriskt lönetillägg ur kyrkofonden åt präster för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1948.

Församlingsprästerskapets huvudsakliga avlöningsförmåner äro för närvarande följande.

För *ordinarie präster (domprost och annan kyrkoherde samt komminister)*:

1) kontant årslön eller s. k. reglerad lön, vilken genom periodiska löne-regleringar bestämmas av Kungl. Maj:t individuellt för varje tjänst, dock för domprost lägst 8 000 kronor och högst 10 000 kronor och för annan kyrkoherde lägst 4 000 kronor, undantagsvis 3 500 kronor, och högst 8 000 kronor samt för komminister lägst 2 500 kronor, undantagsvis 2 250 kronor, och högst 5 000 kronor, ävensom för de lägst avlönade efter tio års tjänstgöring ett ålderstillägg å högst 500 kronor för år (prästlönerregleringslagen);

2) provisorisk tilläggs-lön å 2 100 kronor för år (lag 1929: 382);

3) fast reseanslag, högst 500 kronor för år (lag 1925: 449), jämte för särskilda fall vissa ytterligare resekostnadsersättningar;

4) ödebygdstillägg, för vissa präster i Härnösands och Luleå stift, å högst 1 400 kronor för år (lag 1925: 455);

5) lönetillägg i anledning av nådårsrättens upphörande med 1½ procent av reglerade lönen (lag 1926: 526);

6) semesterkostnadsbidrag för vissa kategorier av präster utgående vid beviljad semesterledighet efter 75 kronor för högst 30 dagar (lag 1937: 216);

7) dyrtidstillägg å vissa av förenämnda avlöningsförmåner enligt bestämmelserna om dyrtidstillägg å s. k. reglerad avlöning men med det procentuella tillägget bestämt efter gällande procenttal minskat med tre (lag 1934: 544 och kung. 1936: 7); samt

8) kristillägg i likhet med vad som gäller för befattningshavare i allmänhet i statens tjänst, vilka åtnjuta dyrtidstillägg, men här beräknat å ett med 7 procent förhöjt tilläggsunderlag (kung. 1941: 411 och följande); ävensom

9) hyresfri tjänstebostad eller hyresersättning samt såsom bidrag till tjänstebostads uppvärmning, till kyrkoherde 200 kronor och till komminister 160 kronor för år (prästlönerregleringslagen).

För *extra ordinarie präster (kyrkoadjunkt och pastoratsadjunkt)*:

1) adjunktsarvode, för kyrkoadjunkt bestämt individuellt av Kungl. Maj:t vid de periodiska lönerregleringarna och i allmänhet utgående med

1 800—2 500 kronor för år samt för pastoratsadjunkt enhetligt 1 200 kronor för år (prästlönerementet);

2) ålderstillägg, tre å vartdera 300 kronor för år efter tre, sex och nio års tjänstgöring (prästlönerementet);

3) provisoriskt tilläggsarvode, för kyrkoadjunkt 900 kronor och för pastoratsadjunkt 1 000 kronor för år (prästlönerementet);

4) bostads- och vivreersättning, som bestämmes av domkapitlet och för närvarande utgår med belopp å 1 800—4 000 kronor för år, eller för pastoratsadjunkt bostad och vivre in natura (prästlönerementet);

5) ödebygdstillägg såsom för ordinarie präst (lag 1925: 455 och prästlönerementet);

6) åt kyrkoadjunkt lönetillägg i anledning av nådårsrättens upphörande med 1½ procent av adjunktsarvodet (lag 1926: 526) och åt pastoratsadjunkt arvodesförhöjning för familjepensioneringen med 60 kronor för år (prästlönerementet);

7) dyrtidstillägg å vissa av förenämnda avlöningsförmåner såsom för ordinarie präst (lag 1934: 544 och kung. 1936: 7); samt

8) kristillägg såsom för ordinarie präst (kung. 1941: 411 och följande); ävensom

9) kostnadsfri skjuts i tjänsteärenden eller kontant gottgörelse därför (prästlönerementet) eller, till kyrkoadjunkt, fast reseanslag såsom för ordinarie präst (lag 1925: 449) och dessutom vissa ytterligare resekostnadsersättningar.

Beträffande *övriga i allmän tjänst inom riket anställda präster — utom biskoparna* — ha gällande avlöningsbestämmelser i regel meddelats av Kungl. Maj:t i administrativ ordning, i särskilda fall med riksdagens godkännande.

För *biskoparna* gälla särskilda avlöningsbestämmelser, som finnas meddelade i den s. k. biskopsavlöningsförordningen (1936: 578).

Utöver nu angivna, mera bestående avlöningsförmåner ha samtliga här omförmälda prästerliga befattningshavare jämlikt beslut av 1946 års riksdag erhållit provisoriskt lönetillägg för tiden 1 juli 1946—30 juni 1947. Detta lönetillägg utgår till prästerna i gemen med ett för alla, oberoende av löneställning, lika belopp av 55 kronor i månaden (660 kronor för år). Med hänsyn till att kyrkoadjunkterna och pastoratsadjunkterna åtnjuta, pastoratsadjunkt fritt vivre in natura eller också — liksom kyrkoadjunkt — en efter levnadskostnaderna på vederbörandes stationeringsort härför särskilt bestämd kontant ersättning, har dock för dessa befattningshavare det provisoriska lönetillägget i kungörelsen nedsatts till 37 kronor i månaden (444 kronor för år).

Genom proposition nr 281 till innevarande riksdag har för det stora flertalet av statens befattningshavare förslag framlagts om en ny allmän lönerreglering avsedd att träda i tillämpning den 1 juli 1947. Prästerna, vars lönerregleringsfråga alltjämt är olöst, omfattas icke av detta förslag. Beträffande dem framlägges nu i stället genom förevarande proposition ett

av 1946 års prästlönekommitté utarbetat förslag till lönetillägg av provisorisk natur under nästkommande budgetår.

Prästlönekommittén har i uppdrag att inom ecklesiastikdepartementet biträda med utredning och avgiva förslag till revision av de för prästerskapet gällande avlöningsbestämmelserna och vad därmed sammanhör. I kommitténs allmänna utredningsuppdrag ingår bland annat att allmänt överväga skäligheten av de löneförmåner, som för närvarande äro tillförsäkrade prästerna. Enligt vad kommittén uttalat befinner sig dess utredningsarbete ännu på ett förberedande stadium. Kommittén har dock ansett sig redan nu kunna såsom sin uppfattning uttala, att en moderniserad löne reglering för prästerna bör bygga på en allmän anknytning till de för befattningshavarna inom den civila statsförvaltningen numera antagna nya löneplanerna samt att den blivande löne regleringen måste komma att medföra en generell och kanske rätt långt gående utjämning av de nu starkt differentierade lönebeloppen för olika befattningshavare inom en och samma prästerliga tjänstegrad. Var på löneskalan för civilstatstjänstemännen anknytningen för de särskilda prästerliga tjänstegraderna skäligen bör sökas, utgör emellertid en fråga som för kommittén alltjämt står öppen, och kommittén har därför icke ansett sig i stånd att angiva några bestämda, för en blivande löne reglering normerande lönesiffror.

Prästlönekommitténs förslag om provisoriskt lönetillägg för prästerna under nästa budgetår utgår från att ingen befattningshavare skall vidkännas minskning i det lönetillägg, vartill vederbörande under innevarande budgetår är berättigad. För de lägre och lägst avlönade prästerliga befattningshavarna har kommittén föreslagit förhöjt provisoriskt lönetillägg. Ur kommitténs motivering härför må följande återgivas.

»Det står för prästlönekommittén klart, att den vid en ny allmän löne reglering för församlingsprästerna motsedda utjämningen av avlöningsbeloppen för befattningshavarna inom de särskilda tjänstegraderna under alla förhållanden måste antagas komma att medföra en viss avlöningshöjning för de för närvarande inom respektive tjänstegrad lägre och lägst avlönade befattningshavarna. Huru långt upp på löneskalan en dylik förbättring kan tänkas sträcka sig och huru stor densamma i de särskilda lönelägena kan bli, är såsom förut framhållits ännu ovisst. För att i någon mån vinna en överblick av förhållandena härutinnan har emellertid prästlönekommittén låtit företaga en preliminär undersökning rörande storleken av de församlingsprästerna enligt gällande avlöningsbestämmelser tillkommande sammanlagda löneförmånerna i olika lönelägen inom skilda tjänstegrader — för kyrkoherdar, för komministrar, för kyrkoadjunkter och för pastoratsadjunkter. I anslutning därtill har kommittén tillika verkställt en jämförelse mellan de särskilda prästernas nuvarande nettoavlönning och den nettolön, som skulle tillkomma dem vid en löne reglering, anknyttande till de nya löneplanerna med inplacering i för närvarande lägsta tänkbara lönegrader. Det har härvid visat sig, att under de sålunda antagna förutsättningarna det nu utgående provisoriska lönetillägget för de lägre avlönade befattningshavargrupperna skäligen skulle allt efter löneläge kunna mer eller

mindre förhöjas. Lönetillägget för de högst avlönade inom de olika tjänstegraderna skulle däremot i regel icke kunna förhöjas utan snarare behöva nedsättas eller till och med indragas. Med ledning av vad sålunda preliminärligt funnits utvärderat har prästlönekommittén låtit uträkna huru stor förhöjning av det nuvarande provisoriska lönetillägget, som med iakttagande av nödiga säkerhetsmarginaler i förekommande fall skäligen skulle för tiden efter den 30 juni 1947 kunna medgivas de prästerliga befattningshavarna i skilda lönelägen och tjänstegrader.»

Prästlönekommitténs förslag till provisoriskt lönetillägg åt församlingspräster för nästa budgetår har utformats på följande sätt.

Ordinarie präster

Grundavlönning kronor, över: högst:	Föreslaget provisoriskt lönetillägg (års-/resp. månadsbelopp i kronor)	
	<i>Kyrkoherde</i>	<i>Komminister</i>
— 2 600	—	1 380/115
2 600 — 2 900	—	1 200/100
2 900 — 3 500	—	1 020/ 85
3 500 — 3 900	1 680/140	840/ 70
3 900 — 4 200	1 440/120	660/ 55
4 200 — 5 000	1 200/100	660/ 55
5 000 — 5 900	960/ 80	—
5 900 — 6 300	720/ 60	—
6 300 —	660/ 55	—

Extra ordinarie präster

Grundavlönning kronor	Utan ålders- tillägg	Med ett ålders- tillägg	Med två eller tre ålderstillägg
<i>Kyrkoadjunkter</i>			
under 4 600	720/60	1 080/ 90	1 320/110
minst 4 600 men			
under 5 400 . .	444/37	840/ 70	1 080/ 90
5 400 och däröver	444/37	720/ 60	960/ 80
<i>Pastoratsadjunkter</i>			
under 3 700	1 080/90	1 560/130	1 800/150
minst 3 700 men			
under 4 200 . .	900/75	1 440/120	1 680/140
4 200 och däröver	840/70	1 320/110	1 560/130

Med grundavlönning avses för ordinarie präster den för befattningen fastställda reglerade lönen inklusive ålderstillägg samt för extra ordinarie prästers adjunktsarvodet jämte värdet av bostad och vivre.

Kommittén har utgått ifrån att de föreslagna provisoriska lönetilläggen skola innefatta en avlöningsförbättring i ett för allt för åsyftade tidsperiod och att de följaktligen skola anses täcka en eventuellt påvisbar otillräcklighet i någon särskild prästers tillkommande avlöningspost — exempelvis det för prästgård utgående uppvärmningsbidraget. Lönetilläggen måste till-

lika, framhåller kommittén, anses utgöra den högsta löneförbättring, som under förhandenvarande omständigheter skäligen bör kunna ifrågasättas.

Prästlönekommittén har vidare funnit angeläget att framhålla, att ett beslut om löneförbättring i enlighet med dess förslag icke borde uppfattas såsom prejudicerande i fråga om den förestående allmänna regleringen av löneförhållandena för prästerna. Kommittén måste nämligen vid utformningen av sitt blivande förslag i detta hänseende vara obunden av såväl hittillsvarande som nu föreslagna provisoriska anordningar beträffande lönesättningen.

I frågan om provisoriskt lönetillägg åt stifts- och kontraktsadjunkterna har prästlönekommittén för år föreslagit 660 kronor för befattningshavare utan eller med högst ett ålderstillägg samt 840 kronor för befattningshavare med två eller tre ålderstillägg.

Med avseende å biskopar och innehavare av i kungörelsen den 28 juni 1946, nr 550, omförmälda militära prästbefattningar har prästlönekommittén föreslagit provisoriskt lönetillägg med 660 kronor för år.

Prästlönekommittén har utgått ifrån att det för nästa budgetår föreslagna provisoriska lönetillägget icke skall tillkomma prästs tjänst- och nådårsberättigade efterlevande.

Kostnaderna för den provisoriska lönetilläggsregleringen för prästerna under nästa budgetår beräknas av prästlönekommittén uppgå till i runt tal 3 miljoner kronor och föreslås skola bestridas ur kyrkofonden. Motsvarande kostnader för innevarande budgetårs lönetilläggsregleringar ha av kommittén uppskattats till högst 1 825 980 kronor.

Sveriges yngre prästers förbund har med anledning av prästlönekommitténs förslag hemställt, att de lönetilläggsbelopp, som av kommittén föreslagits för kyrkoherde, måtte i tillämplig omfattning jämväl tillerkännas komminister. Förbundet framhåller såsom enligt dess uppfattning orimligt, att kyrkoherde och komminister med för närvarande lika stora löner skulle erhålla provisoriskt lönetillägg av olika storlek på sätt kommittén föreslagit.

Föredraganden, statsrådet Quensel, har vid sitt förordande av prästlönekommitténs förslag i propositionen uttalat, att han finner kommitténs grunder för tilläggens avvägning vara de i närvarande läge enda möjliga, samt fortsatt:

»Visserligen har mot de av kommittén tillämpade graderingsskalorna för tilläggen anmärkts, att desamma skulle medföra en icke påkallad differentiering av sådana kyrkoherde- och komministerlöner, som för närvarande ligga på samma nivå. Även om jag hyser en viss förståelse för de synpunkter, som torde varit bestämmande för kritiken på denna punkt, har jag dock icke ansett mig böra frågå kommitténs förslag, vilket jag alltså tillstyrker.

Vad kommittén ifråga om rätten att komma i åtnjutande av lönetillägg och eljest i detta sammanhang anført, har icke givit mig anledning till erinran.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de bestämmelser som erfordras, därest kommitténs av mig sålunda tillstyrkta förslag vinner riksdagens bifall.»

2. Särskild gottgörelse ur kyrkofonden åt präst för vissa bränslekostnader.

Enligt 11 § 4 mom. prästlönereglerningslagen åligger det pastorat att såsom bidrag till uppvärmning av tjänstebostad gälda, till kyrkoherde 200 kronor och till komminister 160 kronor för år.

Centralstyrelsen för Sveriges yngre prästers förbund anhöll i skrivelse den 4 april 1945, att kyrkoherde och komminister, som innehade tjänstebostad, måtte med hänsyn till bränslekostnadernas stegring erhålla procentuellt tillägg å det för dem stadgade uppvärmningsbidraget, att utgå räknat från och med den 1 juli 1944.

1946 års kyrkomöte har i sin skrivelse, nr 34, gjort framställning i samma syfte.

Prästlönekommittén har, såsom av den under punkt 1 lämnade redogörelsen framgår, framhållit att dess förslag om provisoriskt lönetillägg innefattar en förstärkning av prästernas samtliga avlöningsförmåner, således även uppvärmningsbidraget. Kommittén har därför förklarat sig icke kunna biträda nyssnämnda framställningar om en specialreglering beträffande uppvärmningsbidraget. Med utgångspunkt från att detta bidrag är avvägt med hänsyn till bränsleåtgången för normalbostad — omfattande, förutom kök och andra ekonomiutrymmen, för kyrkoherde högst åtta och för komminister högst sex rum, av vilka i förekommande fall ett tillika skall vara expeditionsrum — har kommittén emellertid förordat, att prästerliga befattningshavare med tjänstebostäder som innehålla fler rum än normalbostad skola tillerkännas en särskild gottgörelse av 50 kronor för år för varje i prästgården ingående verkligt boningsrum som tjänst innehavaren — expeditionsrum och andra särskilda utrymmen oräknade — utöver, för kyrkoherde, sju och, för komminister, fem under året disponerat för sig och sin familj samt under rådande eldningssäsong hållit uppvärmt med av honom bekostat bränsle. Ingå i tjänstebostaden flera än femton boningsrum skall gottgörelse dock icke utgå för det överskjutande antalet.

Kostnaderna för gottgörelsen, vilka föreslås skola bestridas ur kyrkofonden, ha av kommittén beräknats svårigen kunna överstiga 100 000 kronor för år.

Föredraganden har förordat prästlönekommitténs förslag till genomförande.

5. Provisoriskt förbättrat semesterkostnadsbidrag åt präster för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1948.

Prästerskapets semesterförhållanden äro icke reglerade i vidare mån än att kyrkoherdar och komministrar under vissa i propositionen (s. 41) angivna betingelser kunna komma i åtnjutande av s. k. semesterkostnadsbidrag för beredande åt dem av semester under högst trettio dagar för år. Bidraget utgår med belopp som beräknas efter 75 kronor för hel semesterledighet under trettio dagar.

Enligt gammal praxis har det i rätt vidsträckt omfattning förekommit att två ordinarie präster, för beredande av turvis semesterledighet för båda, vikariera å varandras tjänster utan anspråk på ekonomisk gottgörelse här för. Ett dylikt s. k. tjänsteutbyte medför icke så sällan ekonomisk uppoffring för vederbörande präster. Härtill tog man vid införandet av semesterkostnadsbidraget så tillvida hänsyn att bidraget, för att icke någon markerad olikställighet i personliga ekonomiska uppoffringar skulle uppstå mellan bidragsberättigade och icke bidragsberättigade präster, bestämdes till hälften av den utgift som en vikarie beräknades komma att åsamka den ordinarie prästen.

Under den tid, som förflutit sedan den här berörda regleringen vidtogs, ha åtskilliga framställningar gjorts i syfte att ernå en mera tillfredsställande och allsidig lösning av prästernas semesterfråga. Sålunda har, bland andra, centralstyrelsen för Sveriges yngre prästers förbund i en den 15 augusti 1945 dagtecknad, till Kungl. Maj:ts inkommen skrift hemställt om sådan ändring i gällande bestämmelser i ämnet, att semesterkostnadsbidraget tillsvidare måtte utan inskränkning tillämpas på samtliga under reglementet för prästerskapets avlöning sorterande präster samt att bidraget därvid måtte utgå med 8 kronor för dag upp till 30 dagar för kalenderår. Prästernas semesterfråga har också, efter i ämnet väckta motioner, varit föremål för behandling vid 1946 års riksdag och vid kyrkomötet samma år. Såväl riksdagen som kyrkomötet har emellertid funnit de i ämnet väckta motionerna, såsom berörande en av de många frågor, som vore föremål för utredning av 1946 års prästlönekommitté, icke föranleda någon riksdagens respektive kyrkomötets åtgärd.

Föredraganden har i propositionen på denna punkt anfört följande.

»Vid tillkomsten för ett tiotal år sedan av de gällande bestämmelserna om semesterkostnadsbidrag åt präster underströks, att regleringen i fråga i det väsentliga endast kunde få karaktären av en försöksanordning. Den erfarenhet, som numera vunnits rörande dessa bidrag, synes mig ha givit vid handen att desamma knappast fått den effektivitet som åsyftats. Prästernas semesterfråga är emellertid numera föremål för utredning genom särskilda sakkunniga i ett större sammanhang och uppenbart är, att ett ställningstagande från Kungl. Maj:ts sida till en mera allsidig reform i

detta hänseende icke kan ske, förrän förslag i ämnet av de sakkunniga avgivits. Det synes mig dock vara angeläget att, i avvaktan på att en sådan mera allsidig lösning av semesterfrågan kan komma till stånd, söka provisoriskt — på den gällande regleringens grund — bättre tillgodose det behov, som semesterkostnadsbidragen avse att fylla. Jag anser mig i sådant syfte böra föreslå, att semesterkostnadsbidrag må kunna utgå till ordinarie församlingspräster även för det fall då de, med domkapitlets medgivande, kunna få sin semesterfråga ordnad genom s. k. tjänstebyte, att semesterkostnadsbidraget för dessa präster bestämmes till 75 kronor för hel semesterledighet under 30 dagar, samt att bidraget för de präster, som enligt hittills gällande bestämmelser äro bidragsberättigade, förhöjes till 150 kronor för motsvarande tid.

Enligt från domkapitlen införskaffade uppgifter avseende åren 1943—1946 har det antal fall, då semester kunnat beredas kyrkoherde och komminister genom förordnande av särskild vikarie å dennes befattning genomsnittligt uppgått till 385 årligen. Motsvarande siffra för det antal fall, då semesterfrågan kunnat ordnas genom tjänstebyte, har varit 697. Med ledning av dessa siffror har den merutgift för kyrkofonden, som vid ett godkännande av här framförda förslag skulle uppkomma för tiden den 1 juli 1947—den 30 juni 1948 uppskattats till 80 000 kronor.»

6. Anslag ur kyrkofonden till särskild prästerlig verksamhet utom riket (kyrkofondslagen 6 §).

Den prästerliga verksamhet, som avses i denna punkt, bedrivs av *utlandspastorerna* och *sjömansprästerna*.

Avlöning till utlandspastorerna utgår ur kyrkofonden med anslag som bestämmes för ett budgetår i sänder. För innevarande budgetår avlönas genom sådant anslag pastorerna i de svenska församlingarna i Köpenhamn, Berlin, Paris, Helsingfors och Oslo. En var av dessa pastorer erhåller *dels* i grundavlöning med provisorisk förhöjning 8 100 kronor, *dels* procentuellt dyrtidstillägg och kristillägg därå enligt de grunder för åtnjutande av sådana tillägg, som för motsvarande tid gälla för kyrkoherde i territoriell hemlandsförsamling, *dels ock* ett tillfälligt utlandstillägg. Utlandstillägget utgår i form av grundbelopp och barnbidrag. Grundbeloppet utgör 2 600 kronor för pastorn i Berlin, 2 000 kronor för pastorn i Paris och 1 600 kronor för en var av pastorerna i Köpenhamn, Helsingfors och Oslo. Barnbidrag utgår till varje befattningshavare, som på grund av försörjningsplikt underhåller barn under 19 års ålder, med 750 kronor för ett och 500 kronor för varje ytterligare barn under 10 års ålder samt med 2 000 kronor för varje barn, som fyllt 10 år.

Utlandspastorn i London avlönas icke med medel ur kyrkofonden men

äger under viss förutsättning därur uppbära tillfälligt utlandstillägg, vars grundbelopp för hans del bestämts till 2 000 kronor.

Enligt beslut av 1942 års riksdag äger Kungl. Maj:t bevilja bidrag till avlöningen av visst antal i utlandet stationerade sjömanspräster. För tiden från och med den 1 juli 1946 tills vidare bestrides med stöd härav avlöning till fyra sjömanspräster på europeiska fastlandet, tre sjömanspräster i brittiska hamnar, en sjömanspräst i Buenos Aires och en sjömanspräst i Melbourne. Avlöningen utgör 5 000 kronor för år jämte dyrtidstillägg ävensom, efter Kungl. Maj:ts bestämmande, kristillägg därå. Löneanslagen ur kyrkofonden äro från och med 1 juli 1946 tills vidare knutna till följande arbetsstationer, nämligen Antwerpen, Buenos Aires, Gdansk (Danzig), Gdynia, Hull, London, Melbourne, Rotterdam och West Hartlepool-Middlesborough.

För nästa budgetår har *svenska kyrkans sjömansvårdsstyrelse* anmält behov av ökat anslag ur kyrkofonden, vilket föreslås skola användas till avlöande av en svensk pastor i provinsen Misiones i Argentina, där det finns en svensk folkspilla uppgående till omkring 1 000 personer med bebyggelsen väsentligen grupperad kring byn Oberá.

I propositionen föreslås nu tillsättande av en utlandspastor i Buenos Aires samt i samband härmed överförande av det till sjömansprästen där utgående avlöningsbidraget till sjömansvårdsstyrelsens disposition för avlöning av en prästman i Misiones.

Föredraganden anför härom följande i propositionen:

»Under åren 1944—1945 har i Buenos Aires för enskilt donerade och för inom den svenska kolonien därstädes samt i hemlandet insamlade medel uppförts ny kyrka för en svensk församling i staden. Kyrkan blev den 5 augusti 1945 för sitt ändamål invigd av biskopen i Visby Torsten Ysander. Frågan om fastställelse av kyrkoordning för församlingen kan väntas bli aktuell i år eller början av år 1948. Det är önskvärt att, om sådan fastställelse meddelas, pastorsbefattningen kan tillsättas utan dröjsmål. Avlöningen för kyrkoherden torde, liksom för övriga utlandspastorer, böra utgå ur kyrkofonden och därvid bestämmas i det hela till samma belopp som för övriga utlandspastorer. I enlighet härmed torde pastor i Buenos Aires även böra erhålla tillfälligt utlandstillägg, vilket i vad gäller grundbeloppet skäligen synes kunna bestämmas till 2 000 kronor för år. Kungl. Maj:t torde böra utverka riksdagens bemyndigande att under budgetåret 1947/48 för ifrågakvarande kyrkoherdebefattning disponera erforderliga avlöningsmedel ur kyrkofonden. Med tillkomsten av en sådan befattning synas förutsättningarna för avlöningsbidrag från kyrkofonden för en sjömanspräst i staden förfalla.

Sjömansvårdsstyrelsens framställning om avlöningsbidrag för en sådan prästman i styrelsens tjänst, som sedan åtskilliga år varit stationerad i byn

Oberá i provinsen Misiones i Argentina, har jag — med hänsyn till vad styrelsen upplyst om arbetsuppgifterna för en präst på denna ort med dess talrika befolkning av svenskt ursprung — funnit böra beaktas. Jag tillstyrker följaktligen, att det avlöningsbidrag ur kyrkofonden, som för närvarande utgår till en sjömanspräst i Buenos Aires, från och med den tidpunkt då en kyrkoherdebefattning i staden må bliva tillsatt må tillsvidare av sjömansvårdsstyrelsen disponeras för en prästman i provinsen Misiones.»

Under förevarande punkt i propositionen föreslås vidare att för nästa budgetår provisoriskt lönetillägg med 660 kronor skall utgå till utlandspastorerna ävensom, efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall, till de ur kyrkofonden avlönade sjömansprästerna.

7. Anslag ur kyrkofonden för anlitage av biträde vid handläggning av boställsärenden och vad därmed äger samband.

Ifrågavarande anslag har med riksdagens medgivande för nedan angivna budgetår bestämts skola utgå med högst de belopp som finnas upptagna i följande sammanställning, i vilken även medelsåtgången redovisas.

Budgetår	Anslag kronor	Medelsåtgång kronor
1942/43	12 000	11 400
1943/44	7 000	5 200
1944/45	7 000	6 000
1945/46	7 000	6 800
1946/47	7 000	

Föredraganden har för nästa budgetår beräknat ett anslag om högst 15 000 kronor samt uttalat att det ökade medelsbehovet i första hand är beroende på en åt särskild tillkallad expert uppdragen utredning rörande det ecklesiastika arrendeväsendet.

8. Anslag ur kyrkofonden för anskaffande av arbetshjälp åt domkapitlen vid en preliminär indelning av stiftet i kyrkomusikerdistrikt.

Innevarande riksdag har den 11 juni godkänt av Kungl. Maj:t i proposition nr 233 framlagt förslag till lag om kyrkomusiker. Enligt *föredraganden* är avsikten nu att åt domkapitlen uppdraga att verkställa vissa undersökningar till utrönande av de konkreta förutsättningarna på varje ort för de nya kyrkomusikertjänsternas anordnande enligt de särskilda för dem avsedda tjänstetyperna. Till förstärkande av domkapitlets kanslipersonal för fullgörande av detta utredningsuppdrag föreslås under förevarande punkt ett anslag ur kyrkofonden om högst 30 000 kronor.

Utskottet.

I 1946 års prästlönekommittés allmänna utredningsuppdrag ingår revision i förenklande syfte av det för församlingsprästerskapet nu gällande avlöningssystemet samt allmänt övervägande av skäligheten av de löneförmåner som för närvarande äro tillförsäkrade dessa präster. I avbidan på att kommittén skall framkomma med förslag till en allmän lönereglering för församlingsprästerna framlägges nu i punkt 1 i förevarande proposition ett av kommittén utarbetat förslag till provisoriskt lönetillägg för prästerna under nästa budgetår. Även om härigenom de lägre och lägst avlönade prästerliga befattningshavarna tillförsäkras icke ringa avlöningsförbättringar, finner utskottet angeläget understryka förslaget karaktär av provisorium. Det är enligt utskottets mening ett trängande önskemål att prästlönekommitténs utredning rörande en allmän lönereglering för prästerna påskyndas, så att förslag härom snarast möjligt kan föreläggas riksdagen.

I punkt 5 i propositionen föreslås för tiden den 1 juli 1947—30 juni 1948 en provisorisk förbättring av det till kyrkoherdar och komministrar utgående semesterkostnadsbidraget ävensom en utbyggnad därav. Förslaget innebär att de befattningshavare som enligt domkapitlets medgivande kunna få sin semesterfråga ordnad genom s. k. tjänstebyte skola erhålla ett bidrag om 75 kronor för hel semesterledighet om 30 dagar, samt att bidraget till de präster som enligt hittills gällande bestämmelser varit bidragsberättigade skall höjas till 150 kronor för motsvarande tidsperiod. Mot den sålunda föreslagna utvidgningen av semesterkostnadsbidraget har utskottet i och för sig icke funnit anledning till erinran. Utskottet vill emellertid förorda att bidraget bestämmes skola utgå för kalenderår samt avse åren 1947 och 1948.

Frågan om beredande av möjlighet till semester för extra ordinarie präster kvarstår alltjämt olöst. Att denna grupp befattningshavare icke beretts möjlighet till semester kan enligt utskottets uppfattning icke anses tillfredsställande. Även om frågan, som faller inom prästlönekommitténs utredningsuppdrag, kan beräknas vinnå sin lösning inom en nära framtid, vill utskottet föreslå att i avvaktan härför provisoriska åtgärder vidtagas för beredande, i den mån det är möjligt, av semesterledighet med semesterkostnadsbidrag även åt extra ordinarie präster. Utgifterna för detta bidrag böra, på samma sätt som gäller i fråga om semesterkostnadsbidraget till ordinarie präster, bestridas ur kyrkofonden. Jämväl de av utskottet för extra ordinarie präster förordade semesterkostnadsbidragen synas böra utgå för kalenderår samt avse åren 1947 och 1948.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att beträffande här ifrågasvarande semesterledighet för präster utan riksdagens vidare hörande utfärda de närmare bestämmelser, som kunna visa sig erforderliga.

Kungl. Maj:ts förslag i övrigt har, i de delar utskottet haft att behandla detsamma, icke givit utskottet anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa, att Kungl. Maj:t ville vidtaga åtgärder för beredande av semesterledighet med semesterkostnadsbidrag åt präster i enlighet med av utskottet här ovan förordade grunder;

B) att vad Kungl. Maj:t i övrigt under punkterna 1 och 2 samt 5—8 i förevarande proposition, nr 295, förslagit måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 19 juni 1947.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Schlyter, Wagnsson, Ekströmer och Lindblom, fru Sjöström-Bengtsson, herrar Lodenius, William Ohlsson och Arrhén;

från andra kammaren: herrar Lindqvist, Werner*, Olsson i Mellerud och Berg, fru Gustafson, herr Osterman, fröken Öberg och herr Ljungqvist*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.